РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2025/7 НА КОМИСИЯТА

от 7 януари 2025 година

за създаване на Консорциум за европейска научноизследователска нфраструктура — обсерватория с масив от телескопи на Черенков (CTAO ERIC)

(нотифицирано под номер C(2025) 9)

(само текстовете на английски, испански, италиански, немски, полски, словенски, френски и чешки език са автентични)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 723/2009 на Съвета от 25 юни 2009 г. относно правната рамка на Общността за консорциум за европейска научноизследователска инфраструктура (ERIC) ([1]), и по-специално член 6, параграф 1, буква а) от него,

като има предвид, че:

(1) Австрия, Германия, Испания, Италия, Полша, Словения, Франция, Чехия и Европейската организация за астрономически изследвания в южното полукълбо подадоха заявление до Комисията в съответствие с член 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 723/2009 за създаване на обсерватория с масив от телескопи на Черенков (CTAO) („заявлението“). Швейцария уведоми за решението си да участва в CTAO ERIC, първоначално като наблюдател.

(2) Заявителите се договориха, че държава членка домакин на CTAO ERIC ще бъде Италия.

(3) Регламент (ЕО) № 723/2009 беше включен в Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП) с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 72/2015 ([2]).

(4) В съответствие с член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 723/2009 Комисията извърши оценка на заявлението и заключи, че то отговаря на изискванията по посочения регламент. В хода на оценката Комисията получи становищата на независими експерти по въпросите на въздействието на астрономията в областта на гама-лъченията, астрофизиката, физиката на елементарните частици, физиката на плазмата и фундаменталната физика.

(5) Мерките, предвидени в настоящото решение, са в съответствие със становището на комитета, създаден съгласно член 20 от Регламент (ЕО) № 723/2009,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. Създава се Консорциум за европейска научноизследователска инфраструктура — обсерватория с масив от телескопи на Черенков (CTAO ERIC).

2. Съществените елементи от устава на CTAO ERIC, посочени в член 6, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 723/2009, са определени в приложението.

([1]) ОВ L 206, 8.8.2009 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/723/oj.

([2]) Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 72/2015 от 20 март 2015 г. за изменение на Протокол 31 към Споразумението за ЕИП относно сътрудничеството в специфични области извън четирите свободи [2016/755] (ОВ L 129, 19.5.2016 г., стр. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/755/oj).

Член 2

Адресати на настоящото решение са Република Австрия, Федерална република Германия, Кралство Испания, Италианската република, Република Полша, Република Словения, Френската република, Чешката република, Конфедерация Швейцария и Европейската организация за астрономически изследвания в южното полукълбо.

Съставено в Брюксел на 7 януари 2025 година.

За Комисията
Ekaterina ZAHARIEVA
Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

СЪЩЕСТВЕНИ ЕЛЕМЕНТИ ОТ УСТАВА НА CTAO ERIC

1. **Наименование и седалище**

(член 1 от устава на CTAO ERIC)

1. Създава се европейска научноизследователска инфраструктура, наречена Обсерватория с масив от телескопи на Черенков (CTAO).

2. CTAO съществува под правната форма на консорциум за европейска научноизследователска инфраструктура (ERIC), учреден съгласно Регламент (ЕО) № 723/2009, и се нарича Обсерватория с масив от телескопи на Черенков (CTAO ERIC).

3. Седалището по устав и централата на CTAO ERIC се намират в Болоня, Италия.

2. **Задачи и дейности**

(член 2 от устава на CTAO ERIC)

1. Задачата на CTAO ERIC е да изгради обсерватория за наземна гама-астрономия, както е описано в „Научно-техническото описание на обсерваторията на CTA“ (конфигурация Alpha), и да продължи експлоатацията, модернизирането и извеждането от експлоатация на това съоръжение. Разходите за изграждането са определени в регистъра на разходите на CTAO.

2. CTAO ERIC изпълнява следните дейности, наред с другото:

   а) подпомагане на научните изследвания на високо ниво, технологичното развитие, иновациите и обществените предизвикателства, генерирайки по този начин добавена стойност за развитието на Европейското научноизследователско пространство (ERA) и други области;

   б) осигуряване на пълна научна експлоатация на CTAO и на неговия набор от инструменти;

   в) предоставяне на ползвателите на ефективен достъп в съответствие с политиката относно достъпа, описана в член 3;

   г) подпомагане на разпространението на научните резултати;

   д) оптимално използване на ресурси и ноу-хау, както и

   е) осъществяване на всякакви други необходими дейности, свързани с букви а)—д).

3. CTAO ERIC изпълнява основната си задача, без да преследва стопанска цел. Въпреки това той може да извършва ограничени икономически дейности, при условие че те са тясно свързани с основната му задача и не застрашават постигането ѝ. CTAO ERIC отчита отделно разходите и приходите от икономическите си дейности и фактурира тези дейности въз основа на пазарната цена или, ако същата не може да бъде установена, въз основа на пълните разходи, към които е добавена разумна надбавка.

3. **Политика относно достъпа на ползвателите на Обсерваторията с масив от телескопи на Черенков**

(член 3 от устава на CTAO ERIC)

1. CTAO ERIC ще предоставя ефективен достъп на европейските и международните изследователи (ползватели) въз основа на научни постижения, техническа осъществимост и/или други подходящи критерии, свързани с целта на CTAO ERIC. Ограничено време за наблюдение се предоставя на научно обосновани предложения от изследователи, които не принадлежат към член, стратегически партньор, трета страна или наблюдател, наричани по-долу „други ползватели“, при специфични условия за достъп, определени от Съвета.

2. Достъпът до CTAO може да бъде под формата на достъп до времето за наблюдение на CTAO или под формата на достъп до архивни информационни продукти на CTAO (член 33). Подробностите за достъпа са установени в политика относно достъпа, приета от Съвета (член 25, параграф 13, буква й), в която се определят различните видове предложения и се предвижда подходящо ниво на възможности за големи предишни програми (ключови научни проекти).

3. Генералният директор отговаря за разпределението на времето, като организира и управлява процес на партньорска оценка, по време на който се оценяват високите научни постижения и осъществимостта на предложенията. Процедурите и критериите за оценка са публично достъпни на уебсайта на CTAO ERIC. Генералният директор докладва ежегодно на Съвета за разпределението на времето.

4. Под „време на ползвателите“ се разбира времето за наблюдение, налично след гарантирано наблюдение на времето, произтичащо от договорните задължения на CTAO ERIC. Времето на ползвателите ще бъде разделено на „свободно време за стандартни предложения“ и „време за ключови научни проекти (КНП) за големи предишни програми“, „време за наблюдение на международната общност за други ползватели“ и „време по усмотрение (DDT) на генералния директор“. Определенията са в научно-техническото описание на обсерваторията на CTA.

5. Другите ползватели участват в оперативните разходи, свързани с използването на CTAO, както е определено в политиката относно достъпа и съответните споразумения за партньорство.

6. Разпоредбата на член 3, параграф 5 от устава не се прилага за разпределеното време, предоставено от CTAO ERIC чрез специални споразумения (напр. споразумения за домакинство).

4. **Научна оценка**

(член 4 от устава на CTAO ERIC)

Научно-техническите дейности на CTAO ERIC се оценяват ежегодно от Научно-техническия консултативен комитет (член 28). Подробностите се определят в политика за научна оценка, приета от Съвета (член 25, параграф 13, буква к).

5. **Разпространение на резултатите от научните изследвания**

(член 5 от устава на CTAO ERIC)

1. CTAO ERIC улеснява научните изследвания и като общо правило насърчава свободния достъп по отношение на научноизследователските данни. Независимо от този принцип CTAO ERIC насърчава висококачествените научни изследвания и подкрепя културата на възприемане на най-добрите практики посредством обучение.

2. CTAO ERIC изисква от ползвателите да предоставят публичен достъп до техните резултати от научни изследвания, както и да предоставят резултатите си чрез CTAO ERIC.

3. CTAO ERIC приема своя собствена политика за разпространение на резултатите (член 25, параграф 13, буква л). В политиката за разпространение на резултатите се описват различните целеви групи и CTAO ERIC използва различни средства за достигане до целевите групи, като интернет портали, бюлетини, семинари, конференции, статии в списания, печатни издания и ежедневници.

6. **Права върху интелектуалната собственост**

(член 6 от устава на CTAO ERIC)

1. Понятието „интелектуална собственост“ се тълкува съгласно член 2 от Конвенцията за учредяване на Световната организация за интелектуална собственост, подписана на 14 юли 1967 г.

2. CTAO ERIC приема своя собствена политика в областта на правата върху интелектуалната собственост (член 25, параграф 13, буква м).

3. CTAO ERIC е собственик на всички права върху интелектуалната собственост, произтичаща от дейностите му съгласно настоящия устав, по-специално, но не само, на интелектуалната собственост, създадена от персонала, нает от CTAO ERIC, освен когато е обхваната от отделни договорни споразумения или когато в задължителното законодателство или в настоящия устав се предвижда друго.

4. Съществуващите права върху интелектуална собственост на членовете или представляващите ги субекти остават тяхна собственост. CTAO ERIC получава лиценз за ползване на тази интелектуална собственост, ако е необходимо и чрез специални споразумения.

7. **Заетост**

(член 7 от устава на CTAO ERIC)

1. CTAO ERIC е работодател, осигуряващ равни възможности. Трудовите договори се уреждат от законодателството на държавата, на чиято територия работи персоналът.

2. В съответствие с изискванията на националното законодателство всеки член, в рамките на своята юрисдикция, се стреми да улеснява свободното движение и пребиваване на граждани на членове, наблюдатели и стратегически партньори, които участват в осъществяването на задачите на CTAO ERIC, както и на членовете на техните семейства.

3. Процедурите за подбор на кандидати за длъжности в CTAO ERIC се извършват по прозрачен и недискриминационен начин, като се осигуряват равни възможности за кандидатите. При подбора и наемането на работа не се прилага дискриминация.

4. CTAO ERIC насърчава създаването на институционализирано представителство на служителите.

8. **Възлагане на поръчки**

(член 8 от устава на CTAO ERIC)

1. ERIC CTAO третира кандидатите и участниците в процедурите за възлагане на обществени поръчки в условия на равнопоставеност и недопускане на дискриминация независимо от това дали те са се установили или не в рамките на Европейския съюз. Подробните правила относно процедурите и критериите за възлагане на обществени поръчки се определят в политиката за възлагане на обществени поръчки, приета от Съвета (член 25, параграф 12, буква и) от устава). Настоящата политика за възлагане на обществени поръчки съблюдава принципите за прозрачност, конкуренция, пропорционалност, взаимно признаване, равнопоставеност, недискриминация и устойчивост.

2. Възлагането на обществени поръчки от членове, наблюдатели, стратегически партньори и трети страни във връзка с дейностите на CTAO ERIC се извършва по такъв начин, че да бъдат надлежно взети предвид потребностите на CTAO ERIC, както и техническите изисквания и спецификации, издадени от съответните органи.

3. В политиката за възлагане на обществени поръчки се посочва, че нейните разпоредби не се прилагат за обществени поръчки, проведени от CTAO ERIC, при които се използват средства, насочвани чрез CTAO ERIC в съответствие с член 21, параграф 4 от устава. В тези случаи вместо политиката за възлагане на обществени поръчки се прилагат основните принципи за вноските в натура в CTAO ERIC и рамката за вноските в натура (приложение Б).

9. **Срок на действие**

(член 9 от устава на CTAO ERIC)

CTAO ERIC се учредява за неопределен срок.

10. **Ликвидация**

(член 10 от устава на CTAO ERIC)

1. Решението за ликвидация на CTAO ERIC се взема от Съвета в съответствие с член 25, параграф 13, буква з) от устава.

2. CTAO ERIC уведомява Европейската комисия за решението за ликвидация на CTAO ERIC без необосновано забавяне и при всички случаи в срок от десет дни след приемане на решението.

3. CTAO ERIC уведомява Европейската комисия за приключването на процедурата по ликвидация без неоправдано забавяне и при всички случаи в срок от десет дни след въпросното приключване.

4. CTAO ERIC престава да съществува в деня, в който Комисията публикува съответното известие в *Официален вестник на Европейския съюз*.

11. **Прекратяване на CTAO ERIC или прекратяване на данъчните му привилегии**

(член 11 от устава на CTAO ERIC)

1. При прекратяване на CTAO ERIC или прекратяване на данъчните му привилегии и облекчения членовете не получават нищо повече от платените от тях парични вноски и действителната стойност на вноските си в натура.

2. При прекратяване на CTAO ERIC или прекратяване на данъчните му привилегии и облекчения активите на CTAO ERIC, надвишаващи платените парични вноски и действителната стойност на вноските в натура, се прехвърлят на друг публичен правен субект или друго данъчно привилегировано дружество, или на друг правен субект, преследващ цели, подобни на тези на CTAO ERIC за насърчаване на науката и научните изследвания.

12. **Режим на отговорност и застраховане**

(член 12 от устава на CTAO ERIC)

1. CTAO ERIC носи отговорност за дълговете си.

2. Членовете не са солидарно отговорни за дълговете на CTAO ERIC. Финансовата отговорност на членовете за дълговете на CTAO ERIC се ограничава до съответната им годишна вноска.

3. CTAO ERIC сключва застраховки, подходящи за покриване на рисковете, свързани със създаването и функционирането на CTAO.